

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-240-25

Druk nr 2160

Warszawa, 14 stycznia 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej.

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 1168 i 1673) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) do tytułu ustawy dodaje się odnośnik nr 2 w brzmieniu:
„²⁾ Niniejsza ustawa służy stosowaniu:
 - 1) rozporządzenia Rady (WE) 116/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie wywozu dóbr kultury (Dz. Urz. UE L 39 z 10.02.2009, str. 1);
 - 2) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/880 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzania i przywozu dóbr kultury (Dz. Urz. UE L 151 z 07.06.2019, str. 1).”;
- 2) art. 1 otrzymuje brzmienie:
„Art. 1. Ustawa określa:
 - 1) przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi;
 - 2) zasady tworzenia krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach;
 - 3) organizację organów ochrony zabytków;
 - 4) organ właściwy w sprawach pozwoleń wymaganych na przywóz dóbr kultury z terytorium państwa niebędącego członkiem Unii Europejskiej, o których mowa w art. 4 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/880 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzania i przywozu dóbr kultury (Dz. Urz. UE L 151 z 07.06.2019, str. 1), zwanego dalej „rozporządzeniem 2019/880”;

¹⁾ Niniejsza ustawa służy stosowaniu:

- 1) rozporządzenia Rady (WE) 116/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie wywozu dóbr kultury (Dz. Urz. UE L 39 z 10.02.2009, str. 1);
- 2) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/880 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzania i przywozu dóbr kultury (Dz. Urz. UE L 151 z 07.06.2019, str. 1).

- 5) sankcje za naruszenie przepisów dotyczących przywozu i wywozu dóbr kultury, określonych w rozporządzeniu 2019/880 oraz w rozporządzeniu Rady (WE) 116/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie wywozu dóbr kultury (Dz. Urz. UE L 39 z 10.02.2009, str. 1), zwanym dalej „rozporządzeniem 116/2009”.”;
- 3) po rozdziale 5 dodaje się rozdział 5a w brzmieniu:

„Rozdział 5a

Organ właściwy w sprawach pozwoleń wymaganych na przywóz dóbr kultury
z terytorium państwa niebędącego członkiem Unii Europejskiej

Art. 61a. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego jest organem właściwym w sprawach pozwoleń na przywóz dóbr kultury, o których mowa w art. 4 ust. 1 rozporządzenia 2019/880.”;

- 4) w art. 108a w ust. 1 wyrazy „rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/880 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzania i przywozu dóbr kultury (Dz. Urz. UE L 151 z 07.06.2019, str. 1)” zastępuje się wyrazami „rozporządzenia 2019/880”;
- 5) po art. 108a dodaje się art. 108b–108d w brzmieniu:

„Art. 108b. 1. Kto bez wymaganego pozwolenia, o którym mowa w art. 4 ust. 1 rozporządzenia 2019/880, przywozi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dobro kultury wymienione w części B załącznika do tego rozporządzenia, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie.

3. Sąd może orzec przepadek dobra kultury, chociażby nie stanowiło ono własności sprawcy.

Art. 108c. 1. Kto we wniosku, o którym mowa w art. 4 ust. 4 rozporządzenia 2019/880, lub w oświadczeniu, o którym mowa w art. 5 tego rozporządzenia, podaje nieprawdę lub zataja prawdę co do okoliczności, o których mowa w tych przepisach, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie.

3. Sąd może orzec przepadek dobra kultury, chociażby nie stanowiło ono własności sprawcy.

Art. 108d. 1. Kto dobra kultury objęte procedurą odprawy czasowej w rozumieniu art. 250 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia

9 października 2013 r. ustanawiającego unijny kodeks celny (Dz. Urz. UE L 269 z 10.10.2013, str. 1, z późn. zm.²⁾) w związku z wystawieniem ich na komercyjnych targach sztuki, o których mowa w art. 5 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/1079 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania niektórych przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/880 w sprawie wprowadzania i przywozu dóbr kultury (Dz. Urz. UE L 234 z 02.07.2021, str. 67), zgłasza do innej procedury celnej, o której mowa w art. 2 pkt 3 rozporządzenia 2019/880, bez pozwolenia, o którym mowa w art. 4 ust. 1 tego rozporządzenia, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie.

3. Sąd może orzec przepadek dobra kultury, chociażby nie stanowiło ono własności sprawcy.”;

6) w art. 109:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Kto bez pozwolenia, o którym mowa w art. 2 rozporządzenia 116/2009, wywozi niebędące zabytkiem dobro kultury poza obszar celny Unii Europejskiej albo po wywiezieniu zgodnie z pozwoleniem nie przywozi na obszar celny Unii Europejskiej dobra kultury w okresie ważności pozwolenia, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.”,

b) w ust. 2 i 3 wyrazy „w ust. 1” zastępuje się wyrazami „w ust. 1 albo 1a”,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Sąd może orzec przepadek zabytku albo dobra kultury, chociażby nie stanowiły one własności sprawcy.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1131, 1423, 1820 i 1863) w art. 33 w ust. 1 w pkt 10 lit. h otrzymuje brzmienie:

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 287 z 29.10.2013, str. 90, Dz. Urz. UE L 267 z 30.09.2016, str. 2, Dz. Urz. UE L 354 z 23.12.2016, str. 32, Dz. Urz. UE L 42 z 18.02.2017, str. 43, Dz. Urz. UE L 83 z 25.03.2019, str. 38, Dz. Urz. UE L 111 z 25.04.2019, str. 54 oraz Dz. Urz. UE L 317 z 09.12.2022, str. 1.

„h) art. 108a–109 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 1168, 1673 i ...),”.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Proponowany projekt zmian w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 1168 i 1673) wynika z potrzeby dostosowania przepisów w zakresie obrotu dobrami kultury pochodzącymi spoza obszaru Unii Europejskiej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które są uregulowane przepisami prawa unijnego stosowanymi bezpośrednio w polskim porządku prawnym. W obecnym stanie prawnym nie wszystkie przepisy rozporządzeń unijnych nakładające obowiązki na osoby przywożące do Polski lub wywożące z kraju dobra kultury mogą być stosowane, a przede wszystkim brak jest przepisów sankcjonujących stosowanie tych przepisów. Celem nowelizacji jest wprowadzenie do ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (dalej „u.z.o.z.”) przepisów umożliwiających prowadzenie postępowań w sprawach przywozu dóbr kultury zgodnie z procedurami unijnymi oraz określenie nowych czynów karalnych, wynikających ze stosowania przepisów unijnych w zakresie ochrony dóbr kultury.

Ustawą z dnia 15 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 954) wprowadzono część regulacji służących stosowaniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/880 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzania i przywozu dóbr kultury (dalej „rozporządzenie 2019/880”). Dodano wtedy jedynie sankcję za wprowadzenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dobra kultury określonego w części A załącznika do rozporządzenia 2019/880, wyprowadzonego z terytorium państwa niebędącego członkiem Unii Europejskiej, w którym dobro to powstało lub zostało odkryte, z naruszeniem przepisów ustawowych lub wykonawczych tego państwa (art. 108a). Natomiast zgodnie z art. 16 ust. 2 lit. b rozporządzenia 2019/880 stosowanie przepisów związanych z przywozem dóbr kultury wymienionych w częściach B i C załącznika do rozporządzenia nastąpiło od dnia 28 czerwca 2025 r., co jest związane z rozpoczęciem funkcjonowania systemu elektronicznego zgłaszania wniosków o pozwolenie na przywóz dobra kultury lub składania oświadczeń importerów w sprawie przywozu. W związku z tym jest konieczne dodanie do u.z.o.z. przepisu określającego organ właściwy w sprawach wydawania pozwoleń na przywóz dóbr kultury. Proponuje się, aby był nim minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, który jest już organem właściwym w ramach procedury wywozu zabytków. Ze względu

na to, że dodawana materia ustawowa jest merytoryczną nowością, zmiana następuje przez dodanie nowego rozdziału 5a składającego się z jednego artykułu. W pozostałym zakresie w procedurze przywozu dóbr kultury będą stosowane bezpośrednio przepisy rozporządzenia 2019/880.

Rozpoczęcie stosowania procedur przywozowych określonych w rozporządzeniu 2019/880 jest związane z obowiązkiem wprowadzenia na poziomie krajowym sankcji za łamanie przepisów dotyczących uzyskiwania pozwoleń i składania oświadczeń. Zgodnie z art. 11 tego rozporządzenia do dnia 28 czerwca 2025 r. państwa członkowskie powiadamiają Komisję o przepisach dotyczących sankcji za naruszenia, związane z uzyskiwaniem pozwolenia i składaniem oświadczeń. Dla uwzględnienia tych wymogów proponuje się dodanie nowych przepisów karnych:

- Art. 108b przewidującego grzywnę, karę ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2 za wprowadzenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dobra kultury określonego w części B załącznika rozporządzenia 2019/880 bez pozwolenia, o którym mowa w art. 4 ust. 1 tego rozporządzenia. Sankcje w dodawanym artykule są identyczne jak we wcześniej wprowadzonym art. 108a, także w zakresie przepadku przedmiotu przestępstwa.
- Art. 108c wprowadzającego odpowiedzialność karną za składanie nieprawdziwego oświadczenia, o którym mowa w art. 5 rozporządzenia (UE) 2019/880 składanego przy przywozie dóbr kultury wymienionych w części C załącznika do tego rozporządzenia. W tym przypadku proponuje się sankcję jak w przypadku odpowiedzialności za wyłudzenie poświadczenia nieprawdy przewidzianej w art. 272 Kodeksu karnego, z górną granicą 3 lat pozbawienia wolności. W tym zakresie zostanie spełniony wymóg art. 11 rozporządzenia (UE) 2019/880, aby na poziomie krajowym wprowadzić sankcje za fałszywe oświadczenia i przekazywanie fałszywych informacji w procedurze przywozowej. Dodatkowo dla zachowania symetrii z pozostałymi przepisami karnymi w tym zakresie wprowadzono przepis o możliwości orzeczenia przepadku dobra kultury, chociażby nie stanowiło ono własności sprawcy.
- Art. 108d wprowadzającego sankcję za niedopełnienie obowiązku wystąpienia z wnioskiem o uzyskanie pozwolenia na przywóz dobra kultury, które uprzednio wjechało na obszar celny UE w ramach odprawy czasowej na targi sztuki i zostało

w ich trakcie sprzedane. W przypadku czasowej odprawy celnej warunkiem legalności posiadania dobra kultury, które zostało sprzedane w okresie określonym w odprawie czasowej, jest uzyskanie w to miejsce pozwolenia przywozowego, o którym mowa w art. 3 ust. 5 rozporządzenia 2019/880. W obecnym stanie prawnym niedopełnienie tego wymogu nie jest sankcjonowane. Dlatego też proponuje się wprowadzenie odpowiedzialności karnej z tego tytułu, symetrycznej do pozostałych czynów karalnych objętych u.z.o.z. – grzywny, kary ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2 i fakultatywnej sankcji przepadku przedmiotu przestępstwa.

Przedmiotem zmiany zaproponowanej w art. 109 jest wprowadzenie do u.z.o.z. sankcji karnej w związku z treścią rozporządzenia Rady (WE) nr 116/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie wywozu dóbr kultur. Obecnie art. 109 ust. 1 ustanawia sankcję wyłącznie za wywóz za granicę Polski zabytków w rozumieniu u.z.o.z., nie obejmuje natomiast sankcji za wywóz dóbr kultury, co powinno podlegać karze zgodnie z art. 9 rozporządzenia Rady (WE) nr 116/2009. Dodawany w art. 109 ust. 1a wprowadza czyn karalny za wywóz bez pozwolenia, o którym mowa w art. 2 rozporządzenia Rady (WE) 116/2009, niebędącego zabytkiem dobra kultury za granicę oraz nieprzywiezienia takiego dobra kultury po wywiezieniu go za granicę po okresie ważności pozwolenia.

Jako konsekwencję wprowadzenia nowych sankcji projekt przewiduje zmianę ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1131, z późn. zm.). Należy rozszerzyć zawarte w art. 33 ust. 1 pkt 10 lit. h tej ustawy kompetencje naczelników urzędów celno-skarbowych o rozpoznawanie, wykrywanie i zwalczanie przestępstw wprowadzanych dodawanymi art. 108b–108d.

Uwzględniając wymogi procesu legislacyjnego, nie było możliwe, aby projektowana ustawa weszła w życie 28 czerwca 2025 r. Dlatego też – biorąc pod uwagę wymogi określone w art. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) – proponuje się, aby nowelizacja weszła w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia, co zapewni niezbędne minimum do właściwego jej wdrożenia i zapewni jak najszybsze dostosowanie przepisów krajowych do wymogów rozporządzenia 2019/880. Nie ma potrzeby wprowadzania regulacji dostosowujących i przejściowych.

Ze względu na charakter dodawanych przepisów (zmiany związane ze stosowaniem prawa unijnego oraz wprowadzenie czynów karalnych) nie rozważano rozwiązań alternatywnych do zmian przepisów ustawowych.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677) projekt ustawy został udostępniony na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji. Nie wpłynęły żadne zgłoszenia od podmiotów wykonujących zawodową działalność lobbingsową dotyczące procesu stanowienia prawa.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt nie wywiera wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Bożena Żelazowska – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Jakub Makowski – Dyrektor Departamentu Ochrony Zabytków w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, tel. 22 2121103, e-mail: jmakowski@kultura.gov.pl	Data sporządzenia: 5.12.2025 r. Źródło: Prawo UE Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych RM: UC98
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Brak przepisów w polskim porządku prawnym służących pełnemu stosowaniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/880 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzania i przywozu dóbr kultury (Dz. Urz. UE L 151 z 07.06.2019, str. 1) w zakresie:

- określenia organu właściwego w sprawach przywozu dóbr kultury spoza obszaru Unii Europejskiej,
- wprowadzenia sankcji za naruszenie przepisów dotyczących procedur przywozu dóbr kultury, które są stosowane od 28 czerwca 2025 r.

Brak przepisów dotyczących stosowania aktów Unii Europejskiej w zakresie ustanowienia sankcji karnych związanych z naruszeniami zakazów dotyczących obrotu dobrami kultury, których obowiązek przyjęcia w polskim porządku prawnym wynika z rozporządzenia Rady (WE) nr 116/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie wywozu dóbr kultury (Dz. Urz. UE L 39 z 10.02.2009, str. 1).

Przyjęcie projektu ustawy:

- umożliwi prowadzenie procedur przywozu dóbr kultury spoza obszaru Unii Europejskiej zgodnie z wymogami obowiązującymi po uruchomieniu centralnego systemu elektronicznego zgłaszania wniosków i oświadczeń wymaganych rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/880 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzania i przywozu dóbr kultury,
- wprowadzi podstawę prawną do ścigania naruszeń prawa unijnego związanych z przywozem i obrotem dobrami kultury spoza obszaru Unii Europejskiej.

W polskich przepisach prawnych nie ustanowiono dotychczas obowiązku uzyskiwania pozwolenia na przywóz zabytków i dóbr kultury zza granicy, a więc nie wydawano również podobnych dokumentów. Przywóz zabytków zza granicy do Polski był możliwy pod warunkiem jego legalnego wywozu z kraju trzeciego.

Dodany do ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 1168 i 1673) (ustawą z dnia 15 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 954)) art. 108a penalizuje wprowadzenie na teren Rzeczypospolitej Polskiej dobra kultury, które zostało określone w części A załącznika do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/880 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzania i przywozu dóbr kultury, wyprowadzonego z terytorium państwa niebędącego członkiem Unii Europejskiej, w którym dobro kultury powstało lub zostało odkryte, z naruszeniem przepisów ustawowych lub wykonawczych tego państwa. Krajowa Administracja Skarbowa prowadzi kilka postępowań rocznie z tytułu naruszenia powyższego artykułu.

Stały wywóz zabytków i dóbr kultury z Polski jest ograniczony koniecznością uzyskania pozwolenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego działającego, w zależności od okoliczności sprawy, na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami lub rozporządzenia Rady (WE) nr 116/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie wywozu dóbr kultury. Biorąc pod uwagę dane z ostatnich 5 lat, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego prowadzi rocznie średnio 75 postępowań z wniosków o wydanie pozwolenia na stały wywóz zabytku za granicę.

Art. 109 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, który penalizuje wywóz zabytków za granicę bez pozwolenia, jest podstawą prowadzenia przez Krajową Administrację Skarbową od kilku do kilkudziesięciu postępowań rocznie.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Wprowadzenie do ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zmian polegających na:

- wskazaniu ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego jako organu właściwego w sprawach pozwoleń na przywóz dóbr kultury, o którym mowa w art. 4 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/880 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzania i przywozu dóbr kultury, co nastąpiło od dnia 28 czerwca 2025 r., czyli od uruchomienia elektronicznego systemu obsługującego procedury pozwoleń na przywóz dóbr kultury,
- dodaniu przepisów karnych w zakresie wynikającym z:
 - rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/880 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzania i przywozu dóbr kultury,
 - rozporządzenia Rady (WE) nr 116/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie wywozu dóbr kultury.

Składanie wniosków o pozwolenie na przywóz dóbr kultury, składanie oświadczeń dotyczących przywożonych dóbr kultury, wprowadzanie opisów przywożonych dóbr kultury, a także wydawanie samych pozwoleń na przywóz dóbr kultury, będzie się odbywało za pośrednictwem elektronicznego systemu ICG. System ten będzie obsługiwany przez jednolity system celny Unii Europejskiej – Unijny System Wymiany Certyfikatów (EU CSW-CERTEX), który umożliwia szeroką wymianę informacji w ramach tzw. środowiska jednego okienka. W Polsce integracja z CSW-CERTEX odbywa się przez system PKWD-SINGLE WINDOW (Platforma Koordynacji i Wymiany Danych – Single Window), a krajowym koordynatorem do spraw unijnego środowiska jednego okienka w dziedzinie cel jest Centrum Kompetencyjne PKWD – Single Window, powołane w Izbie Administracji Skarbowej w Szczecinie.

Organem wydającym pozwolenia na przywóz dóbr kultury spoza obszaru celnego Unii Europejskiej będzie Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Wnioski będą wstępnie oceniane i rozpatrywane przez Narodowy Instytut Dziedzictwa (na podstawie upoważnienia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego), a następnie weryfikowane i podpisywane przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Osoby odpowiedzialne za powyższe działania muszą być zarejestrowane w systemie ICG.

Pozwolenia będą wydawane przez odpowiedni organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym dobra kultury zostaną po raz pierwszy objęte procedurą celną w Unii Europejskiej.

Nowe czyny karalne będą przestępstwami zagrożonymi karami pozbawienia wolności. Jednocześnie, żeby zachować zasadę proporcjonalności w sprawach mniejszej wagi, przewiduje się możliwość wymierzenia jedynie grzywny. W przypadku projektowanego art. 108c ust. 2, penalizującego podawanie nieprawdy lub zatajanie prawdy w dokumentach dotyczących przywozu, w wypadku mniejszej wagi przewidziano karę grzywny. Dodatkowy skutek prewencyjny będzie wywoływać zagrożenie przepadkiem przedmiotów przestępstwa, nawet jeżeli nie będą one stanowiły własności sprawcy czynu.

Dzięki wprowadzonym zmianom organy państwa będą mogły prowadzić wszystkie niezbędne postępowania w celu kompleksowej ochrony dóbr kultury z punktu widzenia tak prawa unijnego, jak i krajowego.

Efektem projektowanej ustawy będzie:

- zmniejszenie obrotu pozyskanymi niezgodnie z prawem dobrami kultury,
- eliminowanie z obrotu dobrami kultury nieuczciwych sprzedawców,
- działanie prewencyjne wobec potencjalnych naruszeń prawa unijnego w zakresie przywozu i wywozu dóbr kultury,
- zmniejszenie nielegalnego obrotu dobrami kultury pozyskanymi w wyniku konfliktów wojennych, a tym samym ograniczenie możliwości finansowania działań wojennych lub terrorystycznych z wpływów ze sprzedaży tych dóbr.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Przyjęcie analogicznych przepisów we własnych regulacjach krajowych.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego	1	Dane własne.	Prowadzenie spraw związanych z pozwoleniami na przywóz dóbr kultury.
Sądy powszechne	318 sądów rejonowych, 45 sądów okręgowych, 11 sądów apelacyjnych.	Dane powszechnie dostępne.	

Prokuratura	Prokuratura Krajowa, 45 prokuratur okręgowych, 11 prokuratur regionalnych.	Dane powszechnie dostępne.	Prowadzenie spraw związanych ze stosowaniem wprowadzonych projektem ustawy przepisów karnych.
Krajowa Administracja Skarbowa	Szef Krajowej Administracji Skarbowej, 16 dyrektorów izb administracji skarbowej, 16 naczelników urzędów celno-skarbowych z podległymi oddziałami celnymi, 400 naczelników urzędów skarbowych, ok. 11 tys. funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej.	Dane powszechnie dostępne.	
Straż Graniczna	Funkcjonariusze Straży Granicznej – ok. 16 tys.	Dane powszechnie dostępne.	
Policja	Funkcjonariusze Policji – ok. 103 tys.	Dane powszechnie dostępne.	
Adresaci sankcji – osoby podejrzane o nielegalny przywóz dóbr kultury do Polski.	Brak możliwości oszacowania wielkości grupy.	-	Sankcje karne w przypadku nielegalnego przywozu do Polski dóbr kultury.
Adresaci sankcji – właściciele dóbr kultury niebędących zabytkami, objętych obowiązkiem uzyskania pozwolenia na wywóz poza obszar celny Unii Europejskiej.	Kilka osób rocznie.	Dane własne.	Sankcje karne w przypadku nielegalnego wywozu dóbr kultury poza obszar celny Unii Europejskiej lub niesprowadzenia dobra kultury z powrotem do Unii Europejskiej w okresie ważności pozwolenia.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Ze względu na zakres nowelizacji nie przewidziano konsultacji publicznych. Projekt nie wywoła skutków społeczno-gospodarczych. Brak jest podmiotów, do których należałoby przesłać projekt w ramach konsultacji. Odstąpienie od konsultacji publicznych jest także uzasadnione koniecznością zapewnienia właściwego terminu wejścia w życie projektowanych przepisów w zakresie określenia organu właściwego w sprawach przywozu dóbr kultury spoza obszaru Unii Europejskiej, co nastąpiło do dnia 28 czerwca 2025 r.

Projekt nie podlega obowiązkowi przedstawienia do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz przez przedstawicieli Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej, ponieważ nie dotyczy zakresu ich działania.

Projekt nie podlega również obowiązkowi przedstawienia do zaopiniowania przez Krajową Radę Sądownictwa – przewidzianemu w art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 1186), gdyż opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących sądownictwa dotyczy zmian ustrojowych i organizacyjnych w wymiarze sprawiedliwości, a nie ustanawiania nowych przepisów karnych.

Projekt ustawy, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677) oraz z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.), został udostępniony na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Nie wpłynęły żadne zgłoszenia od podmiotów wykonujących zawodową działalność lobbingsową dotyczące procesu stanowienia prawa.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych													
(ceny stałe z r.)		Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Wnioskodawca zakłada, że projekt ustawy nie będzie generował skutków finansowych. Obsługa spraw związanych z pozwoleniami na przywóz dóbr kultury nie wymaga poniesienia dodatkowych kosztów. Będzie się ona dokonywać przez finansowany przez Unię Europejską centralny system elektroniczny. Nie przewiduje się konieczności zwiększenia zatrudnienia w związku z nowym zadaniem ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Brak jest możliwości precyzyjnego określenia zwiększonej liczby postępowań w zakresie dodatkowych postępowań dochodzeniowo-śledczych i sądowych spraw karnych związanych z wejściem w życie ustawy. Liczba nowych spraw związanych z dobrami kultury nie spowoduje jednak konieczności zatrudnienia nowych funkcjonariuszy, sędziów i nie spowoduje innych skutków finansowych.												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	System elektroniczny ICG (Import of Cultural Goods) jest tworzony w całości przez Komisję Europejską, z jej funduszy, a wykorzystywanie go przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego i wnioskodawców nie będzie generować żadnych kosztów.												

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe								
		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Brak wpływu.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Brak wpływu.						
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	Brak wpływu.						

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane zmiany nie będą miały wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe. Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

☐ tak
☐ nie
☐ nie dotyczy

☐ zmniejszenie liczby dokumentów
☐ zmniejszenie liczby procedur
☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy
☐ inne:

☐ zwiększenie liczby dokumentów
☐ zwiększenie liczby procedur
☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
☐ inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.

☐ tak
☐ nie
☐ nie dotyczy

Komentarz: Wszystkie osoby prywatne i instytucje, które zamierzają sprowadzać na obszar celny Unii Europejskiej dobra kultury, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/880 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzania i przywozu dóbr kultury spoza obszaru celnego Unii Europejskiej, muszą się uprzednio zarejestrować w systemie ICG. Dokładny sposób rejestracji będzie podany do powszechnej wiadomości na stronach internetowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego i podległych instytucji kultury. Odpowiednia informacja zostanie także przesłana bezpośrednio do jednostek muzealnych i innych zainteresowanych instytucji. Planowane jest także przeprowadzenie szkolenia on-line i udostępnienie go w sieci dla wszystkich ewentualnych użytkowników systemu ICG.

W zależności od rodzaju dobra kultury, wskazanego w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/880 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzania i przywozu dóbr kultury, użytkownicy systemu będą musieli złożyć w nim wniosek o pozwolenie na przywóz, wypełnić oświadczenie importera albo uzupełnić znormalizowany opis dóbr. Działania te nie będą podlegać opłacie.

Przepisy unijne przewidują zwolnienia od obowiązku uzyskania pozwolenia czy konieczności składania oświadczenia importera w konkretnych przypadkach sprowadzania dobra kultury w ramach odprawy czasowej. Sytuacja taka jest możliwa w przypadku:

- korzystania z dóbr kultury wyłącznie przez podmioty publiczne zajmujące się nauką, nauczaniem lub szkoleniem zawodowym i na ich odpowiedzialność do celów nauczania, szkolenia zawodowego lub badań naukowych,
- czasowego wypożyczenia przez muzea lub podobne instytucje w państwach trzecich dóbr kultury należących do ich stałych kolekcji do muzeum publicznego lub podobnej instytucji na obszarze celnym Unii Europejskiej po to, aby te ostatnie prezentowały przedmiotowe dobra kultury publiczności lub wykorzystywały je w ramach przedstawień artystycznych,
- digitalizacji, tj. zachowania obrazów lub dźwięków w formie odpowiedniej do przekazywania i przetwarzania komputerowego przez podmiot odpowiednio wyposażony do tego celu, na odpowiedzialność i pod nadzorem muzeum publicznego lub podobnej instytucji,
- restauracji lub konserwacji przez zawodowych ekspertów, na odpowiedzialność muzeum publicznego lub podobnej instytucji, pod warunkiem że takie zabiegi lub postępowanie nie wykraczają poza czynności konieczne do naprawy dóbr kultury, przywrócenia ich do dobrego stanu lub zachowania ich w dobrym stanie.

Ponadto państwa członkowskie mogą udzielać prywatnym lub półprywatnym podmiotom lub instytucjom na swoim terytorium analogicznego zwolnienia przy przywozie w powyższych celach, pod warunkiem udzielenia przez nie niezbędnych gwarancji, że dobro kultury zostanie zwrócone w dobrym stanie do państwa trzeciego po zakończeniu procedury odprawy czasowej.

Niezależnie od ww. zwolnienia z wymogów dotyczących dokumentacji określonych w art. 3 ust. 4 lit. b i c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/880 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzania i przywozu dóbr kultury, wszyscy posiadacze dóbr kultury, przed złożeniem odnośnego zgłoszenia celnego, będą musieli wprowadzić do systemu ICG znormalizowany ogólny opis dóbr.

9. Wpływ na rynek pracy

Brak wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Zwiększy się liczba spraw karnych w sądach powszechnych. Wpływ ten będzie znikomy, nie będzie powodował konieczności zwiększenia liczby sędziów lub wprowadzania zmian organizacyjnych.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Planuje się, że projektowana ustawa wejdzie w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia. Wykonanie projektu ustawy nastąpi w różnej perspektywie od dnia jej wejścia w życie. Z dniem wejścia w życie nastąpi uruchomienie procedur uzyskiwania pozwoleń za pośrednictwem centralnego systemu elektronicznego oraz wprowadzenie sankcji karnych za naruszenia zakazów określonych w rozporządzeniach unijnych. W zakresie prewencji skutek nastąpi bezpośrednio po wejściu w życie ustawy. Efekt eliminacji nieuczciwych uczestników procedur przywózowych dóbr kultury i dodatkowy efekt odstraszający nastąpią po zakończeniu pierwszych postępowań karnych prowadzonych na podstawie dodawanych przepisów.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Nie przewiduje się ewaluacji efektów projektu ustawy.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak załączników.		

TABELA ZGODNOŚCI

TYTUŁ PROJEKTU:		ustawa o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej			
TYTUŁY STOSOWANYCH AKTÓW PRAWNYCH		1) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/880 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzania i przywozu dóbr kultury; 2) rozporządzenie Rady (WE) 116/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie wywozu dóbr kultury;			
WYJAŚNIENIE TERMINU WEJŚCIA W ŻYCIE PROJEKTU		Rozpoczęcie stosowania przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/880 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzania i przewozu dóbr kultury, dotyczących wydawania pozwoleń na przywóz dóbr kultury, nastąpiło 28 czerwca 2025 r. Dlatego też – biorąc pod uwagę wymogi określone w art. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych – planowane jest, aby nowelizacja weszła w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia, co zapewni niezbędne minimum do właściwego jej wdrożenia i zapewni jak najszybsze dostosowanie przepisów krajowych do wymogów powyższego rozporządzenia.			
rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/880 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzania i przywozu dóbr kultury					
Jedn. red.	Treść przepisu UE	Konieczność wdrożenia T / N	Jedn. red.	Treść przepisu/ów ustawy	Uzasadnienie
art. 3 ust. 2–5 oraz ust. 7 i 8	2. Przywóz dóbr kultury wymienionych w częściach B i C załącznika jest dozwolony jedynie po przedstawieniu: a) pozwolenia na przywóz wydanego zgodnie z art. 4; albo b) oświadczenia importera przedłożonego zgodnie z art. 5. 3. Pozwolenie na przywóz lub oświadczenie importera, o którym mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, przedstawia się organom celnym zgodnie z art. 163 rozporządzenia (UE) nr 952/2013. W przypadku obejmowania dóbr kultury procedura wolnego obszaru celnego, posiadacz	T	Art. 1 pkt 3	3) po rozdziale 5 dodaje się rozdział 5a w brzmieniu: „Rozdział 5a Organ właściwy w sprawach pozwoleń wymaganych na przywóz dóbr kultury z terytorium państwa niebędącego członkiem Unii Europejskiej „Art. 61a. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego jest organem właściwym w sprawach pozwoleń na przywóz dóbr kultury, o których mowa w art. 4 ust. 1 rozporządzenia 2019/880”.”;	

dóbr przedstawia pozwolenie na przywóz lub oświadczenie importera przy przedstawianiu towarów zgodnie z art. 245 ust. 1 lit. a) i b) rozporządzenia (UE) nr 952/2013. 4. Ust. 2 niniejszego artykułu nie ma zastosowania do: a) dóbr kultury, które są towarami powracającymi w rozumieniu art. 203 rozporządzenia (UE) nr 952/2013; b) przywozu dóbr kultury w wyłącznym celu zapewnienia ich bezpiecznego przechowywania przez organ publiczny lub pod nadzorem takiego organu, z zamiarem dokonania zwrotu tych dóbr kultury, gdy sytuacja na to pozwoli; c) odprawy czasowej dóbr kultury, w rozumieniu art. 250 rozporządzenia (UE) nr 952/2013, na obszarze celnym Unii do celów edukacyjnych, naukowych, konserwacji, restauracji, wystawienniczych, digitalizacji, przedstawień artystycznych, badań prowadzonych przez instytucje naukowe lub współpracy pomiędzy muzeami lub podobnymi instytucjami. 5. Pozwolenie na przywóz nie jest wymagane w przypadku dóbr kultury objętych procedurą odprawy czasowej w rozumieniu art. 250 rozporządzenia (UE) nr 952/2013, w przypadku gdy takie dobra mają być wystawione na komercyjnych targach sztuki. W takich przypadkach przedstawia się oświadczenie importera zgodnie z procedurą określoną w art. 5 niniejszego rozporządzenia. Jeżeli jednak te dobra kultury są następnie obejmowane inną procedurą celną, o której mowa w art. 2 pkt 3 niniejszego rozporządzenia, wymagane jest pozwolenie na przywóz wydane zgodnie z art. 4 niniejszego rozporządzenia. 7. Ust. 2 niniejszego artykułu pozostaje bez uszczerbku dla innych środków przyjętych przez Unię zgodnie z art. 215 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. 8. W przywozowym zgłoszeniu celnym dóbr kultury wymienionych w częściach B i C załącznika podaje się liczbę towarów za pomocą jednostki uzupełniającej określonej w niniejszym załączniku. W przypadku obejmowania dóbr kultury procedurą wolnego obszaru				
--	--	--	--	--

	celnego, posiadacz dóbr podaje liczbę przedmiotów przy przedstawianiu dóbr zgodnie z art. 245 ust. 1 lit. a) i b) rozporządzenia (UE) nr 952/2013.				
Art. 4	1. Na przywóz dóbr kultury wymienionych w części B załącznika, innych niż te, o których mowa w art. 3 ust. 4 i 5, wymagane jest pozwolenie. Pozwolenie na przywóz wydaje właściwy organ państwa członkowskiego, w którym dobra kultury obejmowane są po raz pierwszy jedną z procedur celnych, o których mowa w art. 2 ust. 3. 2. Pozwolenia na przywóz wydane przez właściwe organy państwa członkowskiego zgodnie z niniejszym artykułem są ważne w całej Unii. 3. Pozwolenia na przywóz wydanego zgodnie z niniejszym artykułem nie traktuje się jako dowodu legalnego pochodzenia lub własności danych dóbr kultury. 4. Posiadacz dóbr składa wniosek o pozwolenie na przywóz do właściwego organu państwa członkowskiego, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, za pomocą systemu elektronicznego, o którym mowa w art. 8. Do wniosku dołącza się wszelkie dokumenty i informacje będące dowodem, że dane dobra kultury zostały wywiezione z kraju, w którym powstały lub zostały odkryte zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi tego kraju lub będące dowodem braku takich przepisów ustawowych i wykonawczych w okresie, w którym zostały wywiezione z jego terytorium. Na zasadzie odstępstwa od akapitu pierwszego wnioskowi mogą zamiast tego towarzyszyć wszelkie dokumenty i informacje będące dowodem, że dane dobra kultury zostały wywiezione zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi ostatniego kraju, w którym znajdowały się przez okres dłuższy niż pięć lat w celach innych niż do użytku tymczasowego, tranzytu, powrotnego wywozu lub przeładunku, w następujących przypadkach: a) nie można wiarygodnie ustalić, w jakim kraju dobra kultury powstały lub zostały odkryte; lub b) dobra kultury zostały wywiezione z kraju, w którym powstały lub zostały odkryte, przed dniem 24 kwietnia 1972 r. 5. Dowód, że dane dobra kultury zostały wywiezione zgodnie z ust. 4 przedstawia się w postaci świadectw	T	Art. 1 pkt 3	j. w.	

	wywozowych lub pozwoleń na wywóz w przypadku gdy dane państwo ustanowiło takie dokumenty dla wywozu dóbr kultury w czasie ich wywozu. 6. Właściwy organ sprawdza, czy wniosek jest kompletny. Zwraca się do wnioskodawcy o wszelkie brakujące lub dodatkowe informacje lub dokumenty w terminie 21 dni od dnia otrzymania wniosku. 7. W terminie 90 dni od otrzymania kompletnego wniosku właściwy organ bada go i podejmuje decyzję o wydaniu pozwolenia na przywóz lub odrzuca wniosek.				
Art. 5 ust. 1 i 2	1. Na przywóz dóbr kultury wymienionych w części C załącznika wymagane jest oświadczenie importera, które posiadacz towarów składa za pomocą systemu elektronicznego, o którym mowa w art. 8. 2. Oświadczenie importera zawiera: a) deklarację podpisaną przez posiadacza towarów, stwierdzającą, że zostały one wywiezione z kraju, w którym powstały lub zostały odkryte, zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi tego kraju obowiązującymi w czasie, w którym zostały one wywiezione z jego terytorium; oraz b) zestandaryzowany dokument opisujący dane dobra kultury w sposób wystarczająco szczegółowy i umożliwiający ich identyfikację przez organy oraz przeprowadzenie analizy ryzyka i ukierunkowanych kontroli. Na zasadzie odstępstwa od akapitu pierwszego lit. a) deklaracja może zamiast tego stwierdzać, że dane dobra kultury zostały wywiezione zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi ostatniego kraju, w którym znajdowały się przez okres dłuższy niż pięć lat w celach innych niż do użytku tymczasowego, tranzytu, powrotnego wywozu lub przeładunku, w następujących przypadkach: a) nie można wiarygodnie ustalić, w jakim kraju dobra kultury powstały lub zostały odkryte; lub b) dobra kultury zostały wywiezione z kraju, w którym powstały lub zostały odkryte, przed dniem 24 kwietnia 1972 r.	T	Art. 1 pkt 3	j. w.	

Art. 8 ust. 1	1. Przechowywanie i wymiana informacji między organami państw członkowskich, w szczególności w odniesieniu do pozwoleń na przywóz i oświadczeń importerów, odbywa się za pomocą centralnego systemu elektronicznego. W przypadku czasowej awarii systemu elektronicznego mogą być stosowane czasowo inne sposoby przechowywania i wymiany informacji.	T	Art. 1 pkt 3	j. w.	
Art. 11 zdanie tworzenie	Do dnia 28 czerwca 2025 r. państwa członkowskie powiadamiają Komisję o przepisach dotyczących sankcji za inne naruszenia niniejszego rozporządzenia, a w szczególności składania fałszywych oświadczeń i przekazywania fałszywych informacji, oraz o związanych z nimi środkach.	T	Art. 1 pkt 5 w zakresie dodania art. 108b – 108d	Art. 108b. 1. Kto bez wymaganego pozwolenia, o którym mowa w art. 4 ust. 1 rozporządzenia 2019/880, przywozi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dobro kultury wymienione w części B załącznika do tego rozporządzenia, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie. 3. Sąd może orzec przepadek dobra kultury, chociażby nie stanowiło ono własności sprawcy. Art. 108c. 1. Kto we wniosku, o którym mowa w art. 4 ust. 4 rozporządzenia 2019/880, lub w oświadczeniu, o którym mowa w art. 5 tego rozporządzenia, podaje nieprawdę lub zataja prawdę, co do okoliczności, o których mowa w tych przepisach, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3. 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie. 3. Sąd może orzec przepadek dobra kultury, chociażby nie stanowiło ono własności sprawcy. Art. 108d. 1. Kto dobra kultury objęte procedurą odprawy czasowej w rozumieniu art. 250 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiającego unijny kodeks celny (Dz. Urz. UE L 269 z 10.10.2013, str. 1, z późn. zm.) w związku z wystawieniem ich na komercyjnych targach sztuki, o których mowa w art. 5 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/1079 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania niektórych przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/880 w sprawie wprowadzania i przywozu dóbr kultury (Dz. Urz. UE L 234 z 02.07.2021, str. 67), zgłasza do innej procedury celnej, o której mowa w art. 2 pkt 3 rozporządzenia 2019/880 bez pozwolenia, o którym mowa w art. 4 ust. 1, tego rozporządzenia, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie. 3. Sąd może orzec przepadek dobra kultury, chociażby nie stanowiło ono własności sprawcy.	

Art. 16 ust. 2 lit. b	2. Niezależnie od ust. 1: b) art. 3 ust. 2–5 oraz ust. 7 i 8, art. 4 ust. 1–10, art. 5 ust. 1 i 2 oraz art. 8 ust. 1 stosuje się od dnia rozpoczęcia funkcjonowania systemu elektronicznego, o którym mowa w art. 8, lub najpóźniej od dnia 28 czerwca 2025 r. Komisja opublikuje w serii C <i>Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej</i> datę spełnienia wszystkich warunków określonych w niniejszym ustępie.	T	Art. 3	Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.	Rozpoczęcie stosowania przedmiotowych przepisów związanych z przywozem dóbr kultury nastąpiło, zgodnie z ustaleniami Komisji Europejskiej, 28 czerwca 2025 r. Koniecznym jest zatem, żeby wprowadzane zmiany do ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zapewniające właściwą realizację przepisów Rozporządzenia 2019/880, weszły w życie w najkrótszym możliwym terminie.
rozporządzenie Rady (WE) 116/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie wywozu dóbr kultury					
Art. 9	Państwa członkowskie przyjmują przepisy dotyczące sankcji za naruszenie przepisów niniejszego rozporządzenia i podejmują wszelkie środki niezbędne do zapewnienia wprowadzenia ich w życie. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.	T	Art. 1 pkt 6	6) w art. 109: a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu: „1a. Kto bez pozwolenia, o którym mowa w art. 2 rozporządzenia Rady (WE) 116/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie wywozu dóbr kultury (Dz. Urz. UE L 39 z 10.02.2009, str. 1), wywozi niebędące zabytkiem dobro kultury poza obszar celny Unii Europejskiej albo po wywiezieniu zgodnie z pozwoleniem nie przywozi na obszar celny Unii Europejskiej dobra kultury w okresie ważności pozwolenia, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.”, b) w ust. 2 i 3 wyrazy „w ust. 1” zastępuje się wyrazami „w ust. 1 albo 1a”, c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:	

				„4. Sąd może orzec przypadek zabytku albo dobra kultury, chociażby nie stanowiły one własności sprawcy.”.	
--	--	--	--	---	--

Minister Spraw Zagranicznych

DPUE.950.1.2026 / 2

AW/MH

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Dot.: RM-0610-240-25 z 31.12.2025 r.

Pani Joanna Knapieńska
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowna Pani Sekretarz,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z wyrazami szacunku

z up. Ignacy Niemczycki
Sekretarz Stanu

Do wiadomości:

Pani Marta Cienkowska
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego